

Budgetunderlag 2020-2022 för utbildningsnämnden

Innehåll

1 MÅL	3
1.1 Budgetunderlagets funktion	3
1.2 Vision	3
1.3 Mål och nyckeltal	3
1.4 Mål för Utbildningsnämnden	3
2. OMVÄRLDSBEVAKNING	4
2.1 Nettokostnadsavvikelse	4
2.2 Kostnader per insats	5
3 EKONOMI	6
3.1 Preliminärt tilldelad budgetram	6
3.2 Förändringskrav och indexering	6
3.3 Befolkningsprognos, prestationer och ekonomiska effekter av volymförändringar	7
3.4 Investeringsbehov	8
3.4.1 Digitalisering	8
3.4.2 Reinvesteringar	8
3.4.3 Ny skolenhet Olsfors (Sörån)	8
3.4.4 Fler elever Bollebygdskolan	8
3.5 Behov utöver tilldelad ram	8
3.5.1 Särskola	8
3.5.2 Barn och elever med omfattande behov av stöd och service	8
3.5.3 Barngruppernas storlek	9
3.5.4 Ökat uppdrag i bl.a språk, idrott och matematik	9
3.5.5 Ökade lönekostnader	10
3.5.6 Högre kostnader för gymnasium än tilldelat	10
3.6 Lokaler	10
3.7 Föreningsinvesteringstöd	10

1 Mål

1.1 Budgetunderlagets funktion

Mål- och budgetförutsättningar är det första underlag som tas fram i den årliga budgetprocessen. Det innehåller omvärldsanalys, strategiska kommuninterna frågor och syftar till att visa på eventuella förändringar i verksamheter och öka kunskapen om vilka förutsättningar som gäller för verksamheterna. Mål- och budgetförutsättningar tas fram kommungemensamt och behandlas av kommunstyrelsen. Dokumentet ligger till grund för det fortsatta budgetarbetet. Efter att mål- och budgetförutsättningarna fastställts av kommunstyrelsen upprättar respektive nämnd ett förslag på budgetunderlag. I budgetunderlaget ska det beskrivas hur nämnden tar sig an målen och konsekvenserna av den preliminärt tilldelade budgetramen. I april förs en dialog mellan nämnderna och kommunstyrelsen. Därefter följer politisk beredning som leder till förslag till budget.

1.2 Vision

Kommunen där vi bor bra och lever länge!

Visionen talar om var kommunen vill befinna sig 2025. Visionen är grunden för styrningen av kommunen och har en bred politisk förankring. Den läggs fast av kommunfullmäktige och kan omprövas vid ny mandatperiod.

1.3 Mål och nyckeltal

Med utgångspunkt i visionen ska övergripande mål formuleras. Enligt styrmodellen gäller de övergripande målen i tre år.

- Arbete och företagande
- Trygghet, uppväxt och åldrande
- Miljösmart kommun

Utifrån de övergripande målen fastställer kommunfullmäktige nämndspecifika mål och nyckeltal.

1.4 Mål för Utbildningsnämnden

Enligt skollagen ska ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivas både på huvudmannanivå och på förskole- och skolenhetsnivå. Syftet är att säkerställa

verksamhetens kvalitet och likvärdighet med utgångspunkt i skollag, läroplan och andra skolförfattningar. Huvudmannen ska, som ytterst ansvarig för genomförandet av utbildningen, även se till att det finns förutsättningar att bedriva ett kvalitetsarbete på enhetsnivå.

Huvudman är utbildningsnämnden, ytterst kommunfullmäktige.

Utbildningsförvaltningen föreslår utifrån nämndens ansvarsområden och analys av utvecklingsbehov följande målformuleringar för 2020:

Mål 1

Alla elever ska vara behöriga till gymnasiet

Mål 2

Alla barn ska ha tillgång till en förskola där verksamheten är lärorik

Mål 3

Alla elever i fritidshem har tillgång till en verksamhet där deras utveckling och lärande stimuleras samt erbjuder den en meningsfull fritid och rekreation

Mål 4

Alla barn och elever ska tillförsäkras en miljö som präglas av trygghet och studiero

Mål 5

Bollebygds kommun ska vara en kommun som erbjuder förutsättningar för ett jämlikt och berikande kultur- och fritidsutbud för hela befolkningen i livets alla skeden

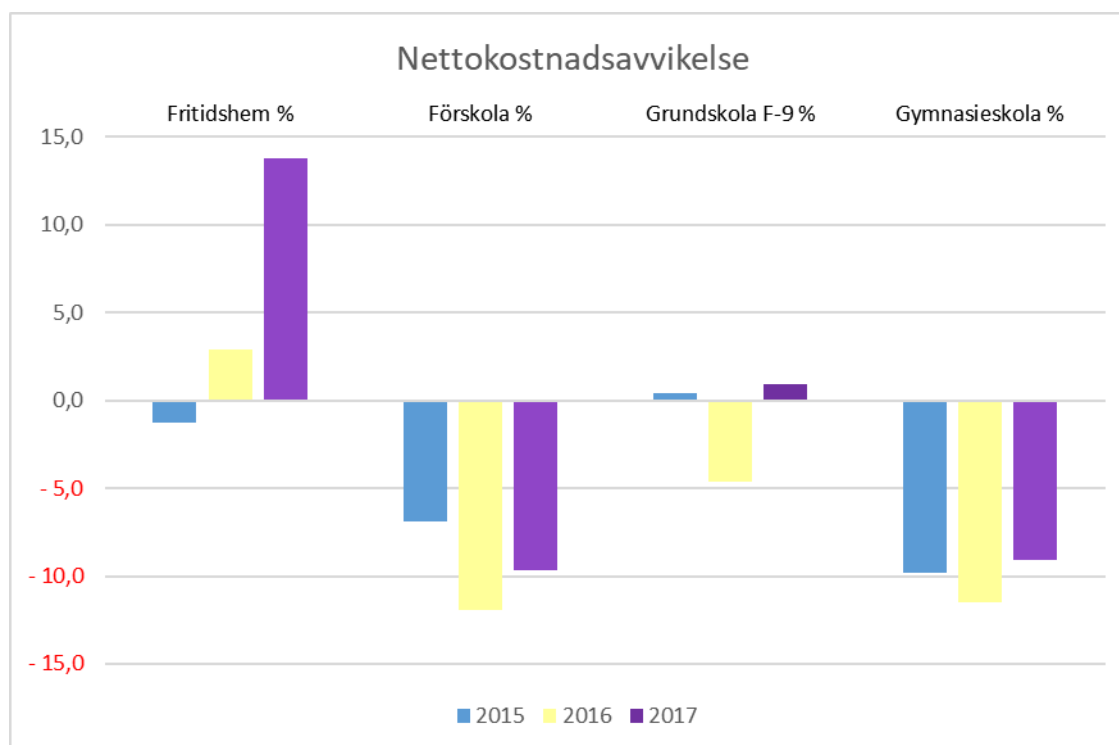
2. Omvärldsbevakning

2.1 Nettokostnadsavvikelse

Det enda nyckeltal som tar hänsyn till de enskilda kommunernas demografi, individernas skilda behov och bebyggelsestruktur är den så kallade referenskostnaden. Den bygger på kostnadsutjämnningen och indikerar vad verksamheten borde kosta, enligt kostnadsutjämnningssystemet, om kommunen bedriver verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. Genom att

jämföra referenskostnaden och den faktiska kostnaden erhålls nyckeltalet nettokostnadsavvikelse. Detta är det mest sammanfattande enskilda nyckeltalet, eftersom det tar hänsyn till såväl till demografi, individernas skilda behov som produktionsförutsättningar som geografi och lönenivåer. I nettokostnadsavvikelsen bör man kunna läsa ut var kommunens prioriteringar eller nedprioriteringar finns

Graf 1. Nettokostnadsavvikelse 2015-2017

2.2 Kostnader per insats

Jämförelser av kostnader mellan Bollebygd och riket. 2018 års siffror är ej tillgängliga ännu.

Tabell 1. Kostnad per insats.

		2016	2017
Kostnad fritidshem, kr/inskrivet barn	Bollebygd	29 456	38 768
	Riket	32 324	33 375
Kostnad fritidsverksamhet, kr/inv	Bollebygd	551	606
	Riket	1 679	1 708
Kostnad för kommunal grundsärskola, kr/elev	Bollebygd	96 000	92 000
	Riket	457 000	483 200
Kostnad för kommunal gymnasiesärskola, kr/elev	Bollebygd	.	.
	Riket	416 100	434 800
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	Bollebygd	134 199	138 323
	Riket	144 291	148 474
Kostnad grundskola F-9 hemkommun, kr/elev	Bollebygd	94 593	102 423
	Riket	100 710	104 820
Kostnad grundskola åk 1-9 hemkommun, kr/elev	Bollebygd	101 166	106 392
	Riket	106 043	110 282
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	Bollebygd	110 610	113 472
	Riket	119 394	120 702
Kostnad komvux, kr/heltidsstuderande	Bollebygd	31 891	27 447
	Riket	50 948	-
Kostnad kulturverksamhet, kr/inv	Bollebygd	796	868
	Riket	1 281	1 294
Kostnad svenska för invandrare, kr/inv	Bollebygd	73	75
	Riket	299	343

3 Ekonomi

3.1 Preliminärt tilldelad budgetram

Tabell 2. Preliminär budgetram UN 2020.

	Aktuell	Eff fattade	Befolkn	S:a exkl	Index	S:a inkl	Pol	S:a exkl	Förändr	S:a inkl
Budgetram	budg 19	beslut	förändr	index		index	priori.	faktor	uppdrag	faktor
Utbildningsnämnden	-258 917		-6 410		-2 100				1 330	-266 097

Utbildningsnämnden konstaterar att föreslagen preliminär budgetram, 266 097 000 kronor inte täcker nuvarande kostnadsnivå, anledningen är:

1. Elever i särskola
2. Barn/elever med omfattande stödbehov
3. Ökat uppdrag med ökad timplan i bl.a. språk, idrott och matematik
4. Ökade lönekostnader
5. Gymnasiekostnader högre än tilldelat

Konsekvenser av tilldelad ram är att åtgärder krävs för en budget i balans. Åtgärder som innebär en minskning av personaltäthet inom skola, förskola och fritidshem. Det pågår ett arbete i nämnden att anpassa verksamheterna efter budget. Anpassningar innebär fler barn/elever per lärare.

3.2 Förändringskrav och indexering

Besparingen är 1 330 tkr. Det fördelas ut proportionerligt på samtliga verksamheter. Detsamma gäller för indexeringen som är 2 100 tkr.

Tabell 3. Preliminär fördelning av förändringskrav och indexering per verksamhet 2020.

Verksamhet	Budget per mars 2019	Förändrings- krav	Indexering
Nämnd	-960	4	-8

Gemensamt	-1 796	9	-15
Förskola, pedagogisk omsorg	-63 452	326	-515
Fritidshem	-19 767	102	-160
Grundskola inkl. förskoleklass	-120 888	621	-981
Gymnasium	-38 989	200	-316
Vuxenutbildning	-2 770	15	-22
Kultur och fritid	-10 285	53	-83
Totalt tkr	-258 907	1 330	-2 100

3.3 Befolkningsprognos, prestationer och ekonomiska effekter av volymförändringar

Tabell 4. Befolkningsprognos 2018-2022. Ur Budgetförutsättningar KS2018/249-3.

Åldersklasser (år)	2018	2019	2020	2021	2022
1-5	629	632	684	717	744
6	116	149	140	143	158
7-15	1 166	1 180	1 260	1 294	1 317
16-18	309	344	354	381	387

Tabell 5. Prestationer 2018-2021. Ur Budgetförutsättningar KS2018/249-3.

Prestation	Prognos/ utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2020	Prognos 2021
Förskola	540	575	580	610
Fritidshem	530	563	590	610
Förskoleklass	127	133	144	141
Grundskola inkl särskola	1 156	1 173	1 213	1 275
Gymnasieskola	330	343	366	385

Effekt av volymförändringar 2020

Tabell 6. Prestationer; volymförändring och effekt 2020 från Kommunfullmäktige till nämnd

Kategori	Volym- förändring	Belopp	Effekt av volymförändringar
Förskola	+ 5	84 405	420 000
Förskoleklass	+ 7	42 908	470 000
Fritidshem	+ 27	27 951	750 000
Grundskola	+ 40	59 275	2 370 000
Gymnasieskola	+ 22	104 000	2 400 000
Summa			6 410 000

Belopp per volym för 2020 för är framtagna på kommunstyrelseförvaltningen.

Tabell 7. Specificering av volymförändringarnas belopp.

Verksamhet	Specificering av belopp
Förskola	Ålder 3-5 år, vistelsetid 30-45 tim/vecka
Förskoleklass	Samma belopp som i modellen
Grundskola	Belopp åk 4-6
Fritidshem	Belopp åk F-3
Gymnasiet	Snittpris riksprislistan (Skolverket)

3.4 Investeringsbehov

3.4.1 Digitalisering

500 tkr

3.4.2 Reinvesteringar

800 tkr

3.4.3 Ny skolenhet Olsfors (Sörån)

500 tkr.

3.4.4 Fler elever Bollebygdskolan

500 tkr

3.5 Behov utöver tilldelad ram

3.5.1 Särskola

Grund- och gymnasiesärskola är skolformer för elever som på grund av utvecklingsstörning eller bestående hjärnskada inte bedöms nå upp till kunskapskraven i grundskolan eller gymnasieskolan. Prognosen är att under 2020 är minst 10 elever mottagna i grundsärskolan och den förväntade ökningen är 1 ny elev/år de närmsta åren.

2020 prognosticeras 10 elever vara mottagna i grundsärskola varav 8 förväntas gå på fritidshem vårterminen 2020 och 6 höstterminen 2020. 3 elever prognosticeras läsa gymnasiesärskola under 2020. I resursfördelningsmodellen finns 3 nivåer på ersättning för elever i grundsärskolan. Utifrån prognosen av antalet elever och den ersättningsnivå de ligger på kommer utbildningsnämnden 2020 ha kostnader på 2 801 713 kronor mer än prestationsersättningen från kommunfullmäktige. För elever på fritidshem finns ingen nivåindelning i resursfördelningsmodellen och det går inte heller att svara på den faktiska kostnaden för elever i nämndens egna verksamheter. Utifrån den faktiska kostnaden för köpta platser och en uppskattad kostnad för fritidshemmet är prognosen att utbildningsnämnden under 2020 kommer ha kostnader på 922 852 kronor mer än prestationsersättningen från kommunfullmäktige för fritidshemsplatser. För gymnasiesärskolan prognosticeras utbildningsnämndens kostnad för köpta platser 2020 vara 232 000 kronor mer än prestationsersättningen från kommunfullmäktige. Sammanlagt innebär detta att utbildningsnämnden 2020 förväntas ha kostnader för särskoleelever på 3 956 565 kronor mer än prestationsersättningen från kommunfullmäktige.

Kostnad: 4 000 tkr för att möta särskolans författningar

3.5.2 Barn och elever med omfattande behov av stöd och service

Alla elever ska få stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt. Om skolan sett över organisationen runt eleven och märker att det inte räcker ska extra anpassningar göras. Det är stödinsatser som oftast kan ske inom ramarna för den vanliga undervisningen. Dock finns ett fåtal elever med genomgripande behov av stöd som ej kan lösas inom ramen för den vanliga undervisningen. Det är elever som med anledning av sjukdom eller funktionsnedsättning alltid kommer att ha ett omfattande behov av stöd och service av samhället även i vuxen ålder. Det är elever som av fysiska eller psykiska orsaker har betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed har ett omfattande behov av stöd eller service. Det går inte att inrymma stödinsatser av denna omfattning inom elevpengen.

En funktionsnedsättning kan vara medfödd eller bero på något som hänt i livet, en olycka eller en sjukdom. Funktionsnedsättningen kan i vissa fall göra det svårare för barn och elever att delta i ordinär undervisning och i den dagliga livsföringen under skoltid. Det är extra viktigt att rätt sorts hjälp ges tidigt och under hela utbildningen i förskolan och i skolan. Prestationsersättningen i Bollebygds kommun är lika för alla barn och elever (förskolan 84 405 kronor och skolan 59 275 kr). Vissa barn och elever har behov av en eller flera assistenter/pedagoger för att kunna delta i undervisningen och klara livsföringen under dagen. Det handlar om barn/elever som har omfattande diagnoser såsom exempelvis autism, sällsynta diagnoser, flerfunktionshindrade (flera diagnoser). Det rör sig om barn/elever i hela kommunen som har så omfattande behov av stöd och service att det inte räcker med extra anpassningar utan att det krävs stora stödinsatser såsom exempelvis en eller flera medarbetare som arbetar specifikt med barnet/eleven. Bollebygds kommun har som mål att alla barn och elever skall kunna få sin undervisning på hemmaplan i den egna hemkommunen.

Kostnad: 4 000 tkr för att behålla 2018 års nivå.

3.5.3 Barngruppernas storlek

Kraven på förskolans pedagogiska verksamhet har förstärkts de senaste åren samtidigt som barngruppernas storlek ökat i Bollebygds kommun. Förskollärarna ser

många hinder med att organisera de stora barngrupperna. Ett är att när antalet barn ökar i grupperna som helhet, får det som konsekvens att även de mindre grupperingarna får ett större antal barn, något som anses försvåra arbetet enligt läroplanen. Bollebygd har stora barngrupper i jämförelse med andra kommuner. I Bollebygd är barngrupperna i genomsnitt 17,6 barn per avdelning att jämföra med rikets genomsnitt som är 15,3 barn per avdelningen. Även personaltätheten har sjunkit i Bollebygds kommun. Det är 6,0 barn per årsarbetare i Bollebygd, rikets genomsnitt är 5,1 barn per årsarbetare.

Resultaten av psykologisk forskning lyfter framför allt fram att ett ökat antal barn i grupperna leder till för många relationer för barn att förhålla sig till. I stora barngrupper ökar ofta antalet vuxna och det bidrar till att barn behöver knyta an till flera olika personer. Om omsättningen i personalgruppen är stor blir relationerna inte bara instabila utan också oförutsägbara.

Forskning visar att en liten grupp med få vuxna är bättre än en stor grupp med många vuxna. Antalet barn i gruppen är en tyngre kvalitetsfaktor än personaltäthet samtidigt som antalet barn och personaltäthet alltid bör relateras till varandra och till personalens kompetens. För att förskolor ska kunna genomföra en verksamhet med högsta kvalitet som syftar till att ge alla barn en likvärdig start i livet och förutsättningar att komma förberedda till skolan, krävs en större andel utbildade förskollärare med hög kompetens i en fungerande arbetsmiljö.

Som riktmärke för antal barn i en barngrupp rekommenderade Skolverket 6–12 för barn i åldern 1–3 år respektive 9–15 för barn i åldern 4–5 år.

Kostnad: 4 000 tkr för att nå rikets genomsnitt

3.5.4 Ökat uppdrag i bl.a språk, idrott och matematik

Eleverna har fått utökning av den garanterade undervisningstiden i matematik. Även en utökning sker i ämnet idrott och hälsa. Ämnet moderna språk har tidigare lagts och skall sedan höstterminen 2018 påbörjas senast i årskurs 6.

Beräknad kostnad: 400 tkr för fler lärartimmar.

3.5.5 Ökade lönekostnader

Lönerna har för nämndens yrkesgrupper ökat med mer än kompenserat utfall. Mellan 2017 och 2018 ökade lönerna för lärare i grundskolan med ca 4 % och i förskolan med 6 %.

3.5.6 Högre kostnader för gymnasium än tilldelat

En gymnasieplats kostade i genomsnitt i riket 120 000 kronor år 2017. Utbildningsnämnden får i preliminär tilldelning för 2020, 104 000 kronor per elev. Mellanskillnaden är 5 935 tkr.

Busskortskostnader vid köpt grundskola och gymnasium ingår inte i det belopp som beräknas vid effekt av volymförändringarna. Detta innebär att den årligt ökande budgeten för detta behöver tas inom befintlig ram för utbildningen

Tabell 8. Beräknad kostnad elevresor 2020

Beräknad kostnad elevresor 2020	
Gymnasiet	2 420 000

Beräknad kostnad: 4 500 tkr för att nå en budget i balans

3.6 Lokaler

I centralorten behövs fler förskoleavdelningar på sikt. Förutom de åtta avdelningarna på Fjällastorps förskola behövs troligen ytterligare avdelningar fram tom 2028. Fjällastorp beräknas vara klart tidigast januari 2023. Modulerna som sätts upp på skolområdet fyller behovet för 2019 och torde så göra för 2020.

Bollebygdskolans F-6 behöver nya klassrum senast år 2020-2021 och därefter ökar elevantalet stadigt. Även fritidshem i centrala Bollebygd växer och det behöver startas nya avdelningar. Gamla skolan används till skola, förskola och kulturskola.

Bollebygdskolans 7-9 behöver nya klassrum troligen from 2020-2021.

Fjällastorpsskolan beräknas vara klart tidigast januari 2023.

För Töllsjö råder ett lokalöverskott så där finns inget behov utan möjligheter till att se över resursutnyttjandet. Förskolan i Töllsjö kommer att minska under 2019.

I Olsfors så har skolan under flera år saknat lokalytor, det är den skola i Bollebygds kommun som har minst kvm yta per elev (9,9 kvm/elev) om man räknar bort de administrativa ytorna där eleverna inte vistas är ytan 6 kvm per elev). Här är läget mycket problematiskt redan i dagsläget. Förslaget på lösning är att grundskolan tar över Sörån och att en ny förskola med 5-6 avdelningar byggs.

3.7 Föreningsinvesteringsstöd

Enligt beslutade riktlinjer för kommunens stöd till föreningar (KF 2012-12-12) finns investeringsstöd.

Det finns bl.a. anläggningsstöd och stöd för ny-, om- och/eller tillbyggnad. Ansökan om anläggningsstöd ska inlämnas till Bollebygds kommun senast 31 januari, året innan det år bidrag önskas. Samtliga beviljade anläggningsstöd utbetalas med 40 % av verkliga redovisade kostnader,

dock max beslutat anslagsbelopp. Beslut fattas av kommunfullmäktige och gängse arbetsordning har varit att nämnden har lämnat ansökningarna till kommunstyrelsen för beredning. För 2019 fanns tre ansökningar som bildnings- och omsorgsnämnden (2018-03-12 § 18) skickade till KS-au. I budget för 2019 fanns inga föreningsinvesteringsstöd med.

Följande ansökningar har inkommit för 2019 och 2020.

Tabell 9. Ansökningar föreningsstöd

Förening	Åtgärder	Total kostnad	Ansöker om
Ansökningar 2019			
Bollebygds hembygdsförening	Fasad och takförbättring	122 000	48 800
HIF	Bevattningsanläggning	199 062	79 624
Karateklubben	Omklädningsrum	400 000	160 000
Ansökningar 2020			
Gesebols byalag	Utegyrn, digilås och hjärtstartare	297 800	119 120